

Stockholm den 20 september 2022

R-2022/1243

Till Justitiedepartementet

Ju2022/02004

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 20 juni 2022 beretts tillfälle att avge yttrande över promemorian Inkomstskatterapporter och några redovisningsfrågor (SOU 2022:29).

Sammanfattning

Advokatsamfundet har inget att erinra mot utredningens förslag till ny uppställningsform för eget kapital för övriga företag och möjligheten att i vissa fall redovisa finansiella skulder enligt internationella redovisningsstandarder.

Advokatsamfundet har i huvudsak ingen erinran mot utredningens förslag till ny lag respektive förordning om offentliggörande av inkomstskatteuppgifter.

Såvitt avser utredningens ändrade koncerndefinition kan Advokatsamfundet inte ställa sig bakom förslaget, eftersom det finns behov av såväl en bredare som en fördjupad analys kring de faktiska konsekvenserna av en förändrad koncerndefinition.

Skulle en ändring av koncerndefinitionen genomföras har Advokatsamfundet dock i och för sig inget att erinra mot utredningens förslag om ändring i inkomstskattelagens regler om ägarförändring i samband med avdrag för tidigare års underskott, respektive reglerna om kvarstående negativa räntenetton.

Advokatsamfundet vill i övrigt särskilt framhålla följande.

Synpunkter

Offentliggörande av inkomstskatteuppgifter

Advokatsamfundet ser positivt på den utökade transparensen som förslaget bör föra med sig. Advokatsamfundet vill dock i övrigt lyfta fram följande.

Utredningens förslag, som innefattar hur rapporteringskravet i EU:s redovisningsdirektiv ska genomföras i Sverige, omfattar företag eller koncerner vars sammanlagda intäkter överstiger ett tröskelvärde om 8 miljarder kronor. Vid bedömningen av om tröskelvärdet uppnås ska intäkterna under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgå till mer än 8 miljarder kronor.

Advokatsamfundet noterar att det inte närmare framgår om tröskelvärdet påverkas av förkortat respektive förlängt räkenskapsår. Detta bör tydliggöras under den fortsatta beredningen.

Syftet med förslaget är att uppgifter om bl.a. intäkter, resultat och betald inkomstskatt uppdelat på de EU-länder i vilka verksamheten bedrivs ska offentliggöras genom inkomstskatterapporten. Ett företag får tillfälligt utelämna en eller flera uppgifter om offentliggörandet av uppgiften allvarligt skulle skada marknadspositionen för de företag som rapporten avser. I rapporten ska företaget tydligt ange om en uppgift utelämnats, tillsammans med en motiverad förklaring till varför utelämnandet sker. En utelämnad uppgift ska offentliggöras i en senare inkomstskatterapport inom fem år från den dag då uppgifterna ursprungligen utelämnades.

Advokatsamfundet anser det angeläget för förutsebarheten att det inom ramen för den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet närmare och tydligare, i förhållande till förslaget, anges vad som krävs för ett senareläggande av offentliggörandet. Exempelvis bör det tydliggöras hur omfattande den motiverande förklaringen ska vara till ett utelämnande av uppgift samt var nivån ska ligga för att det ska vara fråga om att uppgiften ”allvarligt” skulle skada marknadspositionen. Om den motiverande förklaringen i sig behöver innehålla konfidentiell information, anser Advokatsamfundet att det även finns behov av att särskilt reglera om sekretess hos Bolagsverket och vid överprövning i domstol, motsvarande den sekretess som finns i skattetvister.

Ändrad koncerndefinition

Begreppen ”koncern”, ”moderföretag” och ”dotterföretag” etc. förekommer inte bara i årsredovisningslagen och annan redovisningslagstiftning, utan även inom andra rättsområden. Av utredningen framgår att begreppen förekommer i över 70 lagar.

Det faktum att begreppen förekommer i stor omfattning i andra författningar gör att det är svårt att överblicka konsekvenserna av de föreslagna ändringarna, något som Advokatsamfundet framfört även i tidigare remissvar i samband med att motsvarande eller närliggande förslag till ändring av koncerndefinitionen lagts fram.

Advokatsamfundet ser en betydande risk för att de föreslagna ändringarna leder till oförutsebara konsekvenser och därmed en ökad rättsosäkerhet. Det förslag som utredningen lagt fram innefattar svåra bevisfrågor där det finns en uppenbar risk för att det finns olika uppfattningar om vilket företag som ska vara moderföretaget. Innan koncerndefinitionen ändras, anser Advokatsamfundet att det behövs såväl en breddad som en fördjupad utredning av konsekvenserna. Det kan inte nog understrykas att det är svårt att överblicka konsekvenserna av förslaget med hänsyn till att det är över 70 lagar som berörs, men den analys som görs i utredningen berör endast ett fåtal lagar och bestämmelser. Advokatsamfundet noterar vidare att ett införande av en ny koncerndefinition som möjliggör för ett koncernförhållande genom ”faktiskt utövat inflytande” och ”praktisk majoritet” skulle få stor praktisk betydelse för det svenska näringslivet, särskilt mot bakgrund av ägarstrukturen i de svenska börsbolagen. Den frågan behöver också utredas närmare.

Utredningens förslag är, såvitt kan förstås, initierat av Bokföringsnämndens hemställan om lagöversyn från den 26 mars 2021. Av hemställan framgår att Bokföringsnämnden identifierat att det finns behov av klargörande beträffande bostadsutvecklingsprojekt och när en bostadsrättsförening ska omfattas av bostadsutvecklingsföretagets koncernredovisning, eftersom det normalt inte föreligger ett formellt ägande mellan bostadsutvecklingsföretaget och föreningen. Bokföringsnämnden framhåller också i sin hemställan att möjligheten att utveckla god redovisningssed begränsas av nuvarande ”uttömmande” katalog i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen.

Advokatsamfundet har respekt för de svårigheter som Bokföringsnämnden lyfter fram i sin hemställan. Här behöver dock beaktas att syftet med koncerndefinitionen och tillämpning av begreppen ”koncern”, ”moderföretag” och ”dotterföretag” skiljer sig åt i

de ca 70 lagar där dessa begrepp används. Advokatsamfundet ser också en ökad rättsosäkerhet och försämrad förutsebarhet om koncerndefinitionen görs till en ”exempelkatalog” i stället för en uttömmande katalog. Därtill skulle en fortlöpande utveckling av en sådan ”exempelkatalog” inom ramen för god redovisningssed medföra ökad risk för innebördsglidningar över tid.

Advokatsamfundet vill avslutningsvis även framhålla att det vore lämpligt att utreda om det, inom ramen för årsredovisningslagen, är möjligt att utöka skyldigheten att avlämna koncernredovisning eller en motsvarande konsoliderad redovisning till en större krets av konstellationer, utan att förändra eller utöka koncerndefinitionen. Detta eftersom en ändring av koncerndefinitionen i årsredovisningslagen skulle få en direkt påverkan på flera lagar bl.a. inkomstskattelagen, vilket Advokatsamfundet anser bör undvikas.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander